

Bijlage 1 – Afwegingskader aangaan en afstoten staatsdeelneming

Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?	Wordt het maatschappelijk belang voldoende geborgd door de markt of samenleving?	De maatschappelijke belangen waar Stedin een bijdrage aan levert hebben in eerste instantie betrekking op het Nederlandse energiebeleid. Dat energiebeleid kent drie pijlers: betrouwbaarheid, betaalbaarheid en duurzaamheid. Tot voor kort waren deze maatschappelijke belangen geborgd door de netwerkbedrijven en hun regionale aandeelhouders, wet- en regelgeving en een onafhankelijke toezichthouder. De maatschappelijke belangen komen in het verzorgingsgebied van Stedin onder druk te staan door forse investeringen die Stedin moet doen om de klimaatdoelen te halen en economische groei te faciliteren en de financieringsbehoefte die daardoor is ontstaan. Stedin heeft een kapitaalbehoefte die zo hoog is dat de bestaande aandeelhouders die niet volledig kunnen of willen invullen. Daardoor is er een publiek belang ontstaan dat de staat zich aantrekt.
Wat is het beste instrument?	Is er behoefte aan meer of andere invloed dan in wet en regelgeving is vast te leggen.	Wet- en regelgeving zijn relatief statische instrumenten die niet altijd goed aansluiten bij snel veranderende omstandigheden. Als er sprake is van niet-contracteerbare publieke belangen kan de overheid meer invloed wensen met een meer flexibel karakter. Daarom is in het verleden voor gekozen de regionale netwerkbedrijven op te zetten in de vorm van een onderneming met publieke aandeelhouders.
	Lenen de activiteiten zich voor een vennootschap?	De activiteiten van Stedin lenen zich voor een vennootschap. Stedin voert nu renderende activiteiten bedrijfsmatig uit. Ook in de toekomst zullen de activiteiten van Stedin naar verwachting renderend zijn, immers de ACM stelt de regionale netbeheerders als sector in staat hun efficiënte kosten terug te verdienen inclusief een redelijk rendement.
	Is het aangaan van een deelneming rechtmatig, doeltreffend, doelmatig, uitvoerbaar en proportioneel?	• Rechtmatig: de participatie past binnen de nationale en internationale kaders. Bij wet is geregeld dat de aandelen van netwerkbedrijven direct of indirect in publieke handen worden gehouden. De staat kan als publieke entiteit dus toetreden als aandeelhouder. Het Afsprakenkader is informeel voorgelegd aan de Europese Commissie en daaruit hebben we comfort gekregen dat er geen sprake is van staatssteun. • Doeltreffend: het participeren in Stedin is doeltreffend, want het publiek belang, de financiering van de energietransitie, wordt ermee geborgd. • Doelmatig: mede gezien de verkregen <i>Government Related Entity uplift</i>, die de kapitaalbehoefte substantieel verkleint, is het aangaan van een deelneming efficiënter dan andere instrumenten. Deze GRE-uplift heeft kredietbeoordelaar Standard & Poor's (S&P) op basis van het Afsprakenkader toegekend aan Stedin, Alliander en Enexis. Dit houdt in dat S&P vertrouwen heeft in de eventuele ondersteuning van het Rijk wanneer deze bedrijven dat nodig hebben. Door deze uplift krijgen Stedin, Alliander en Enexis meer investeringsruimte en een lagere kapitaalbehoefte. Met andere instrumenten was dit niet mogelijk geweest. • Uitvoerbaar: een participatie door het Rijk is uitvoerbaar, het ministerie van Financiën zal het aandeelhouderschap invullen conform het centrale model. • Proportioneel: een deelname op Rijksniveau wordt proportioneel geacht. Het Rijk is uiteindelijk op nationaal niveau mede verantwoordelijk voor een tijdige verzwaren van het net. EZK is stelselverantwoordelijk voor het energiesysteem.
Overige keuzes	Omvang van het aandeel	Op basis van de overeengekomen prijs en de storting van € 500 miljoen, zal de staat een aandelenbelang van 11,9% in Stedin verwerven.
	Duur van het aandeelhouderschap	Stedin wordt aangegaan als reguliere deelneming.
	Toedeling aandeelhoudersrol	De minister van Financiën zal conform het uitgangspunt uit de Nota Deelnemingenbeleid 2022 van het centrale model de aandeelhoudersrol vervullen.

Bijlage 2 – Beleidskeuzes uitgelegd Onderbouwing en evaluatie (CW 3.1)

1. Doel(en)	Welke doelen worden nagestreefd met het voorstel in termen van beoogde prestaties en effecten	Doel van de investering in Stedin is op peil houden van eigen vermogen van Stedin en daarmee toegang tot kapitaalmarkt. Hierdoor kan Stedin blijven investeren in voornamelijk het elektriciteitsnet en daarmee bij blijven dragen aan de publieke belangen van het energiebeleid en daarbij horend de energietransitie.
2. Ingezette beleidsinstrument(en)	Welke beleidsinstrumenten worden ingezet om deze doelen te realiseren?	Het Rijk doet een kapitaalstorting en wordt daarmee aandeelhouder in Stedin. Het Rijk gaat hiermee een deelneming aan. In bijlage 1 wordt Afwegingskader aangaan staatsdeelneming doorlopen.
3a. Financiële gevolgen voor het Rijk	Welke financiële gevolgen heeft het voorstel voor de Rijksbegroting?	Er is een reservering gemaakt in de Miljoenennota 2023 voor € 500 miljoen. Daarnaast zal het Rijk dividend ontvangen vanaf het moment van toetreding.
3b. Financiële gevolgen voor maatschappelijke sectoren – als van toepassing	Welke financiële gevolgen heeft het voorstel voor maatschappelijke sectoren (als van toepassing)	n.v.t.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	Op welke wijze en in welke mate wordt verwacht dat het beleidsinstrumentarium gaat bijdragen aan de beoogde prestaties en effecten? (beknopte beleidstheorie)	De doeltreffendheid van de maatregel staat uitgelegd in bijlage 1: Afwegingskader aangaan en afstoten staatsdeelneming
5. Nagestreefde doelmatigheid	Waarom is het voorgestelde instrumentarium een efficiënte manier om de beoogde prestaties en effecten te bereiken?	De doelmatigheid van de maatregel staat uitgelegd in bijlage 1: Afwegingskader aangaan en afstoten staatsdeelneming
6. Evaluatieparagraaf	Waarom is het voorgestelde instrumentarium een efficiënte manier om de beoogde prestaties en effecten te bereiken?	Conform de Nota Deelnemingenbeleid 2022 wordt het aandeelhouderschap periodiek geëvalueerd. De eerste evaluatie zal plaatsvinden in 2028.